

čepastim aplikacijama koje su mogle imati funkciju ručki, a prisutno je i ukrašavanje horizontalnim i kosim nizovima otisaka prsta, kao i štipanje i žigosanje.

Finu keramiku karakterizira pročišćena faktura, tanke stijenke i polirana prevlaka visokog sjaja (sl. 5). Najzastupljeniji su oblici zdjele S-profilacije, zaobljene i bikonične zdjele (ponekad na punoj ili šupljoj nozi), bikonični lončići, kupe i terine. Posebno je zanimljiv ulomak četvrtaste posude, kao prvi nalaz tog tipa posude pronađene u Brezovljanima. Fina keramika ukrašavana je mrljastim pečenjem, plastičnim aplikacijama, otiskom prsta i nokta. Zastupljeno je ukrašavanje crvenim i žutim slikanjem izvedeno *crusted* postupkom nakon pečenja, te se nazire u tragovima. Samo na jednom ulomku, kao što je već spomenuto, vidljive su crvene, kose crte. Crvenom bojom premazana je i unutrašnjost jedne šuplje noge od zdjele na nozi.

Prijelazna keramika karakterizirana je primjesama u fakturi i zaglađenijom površinom od površine grube keramike. Najčešći oblici ove grupe keramike su bikonične zdjele i zdjele S-profilacije. Ukrašavana je mrljastim pečenjem, plastičnim aplikacijama, kao i otiscima prsta i nokta.

Od drugih keramičkih oblika zastupljeni su jajoliki, piramidalni i okrugli utezi, te mala životinjska protoma.

Među brojnim pronađenim litičkim materijalom zastupljeno je okresivano i polirano kameno oruđe (sl. 6).

Ovo vrijedno nalazište svakako treba i dalje istraživati, tim više što križevački Gradski muzej čuva i nekoliko ulomaka lasinjske kulture iz razdoblja srednjeg eneolitika (oko 3800. god. pr. Kr.), prikupljenih u Brezovljanima, kao i keramičke ulomke korenovske kulture (oko 5300. god. pr. Kr.), neposredne prethodnice brezovljanskog tipa sopotske kulture koji su, također, prikupljeni na ovom nalazištu, što svjedoči o kontinuiranom životu na lokalitetu Brezovljani od 1500 godina.

Daljnja istraživanja upotpunit će dosadašnja saznanja o kulturi življenja čovjeka iz ranijih prapovijesnih razdoblja.

LITERATURA:

- DIMITRIJEVIĆ, Stojan (1978): Neolit u sjeverozapadnoj Hrvatskoj. *Arheološka istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj*, Izdanja HAD-a, 2:81-94, Zagreb
- MARKOVIĆ, Zorko (1994): *Sjeverna Hrvatska od neolita do brončanog doba*, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 78-80.
- MARKOVIĆ, Zorko, Lana Okroša (2003): Nastavak istraživanja nalazišta Brezovljani. *Obavijesti HAD-a*, 1: 29-36, Zagreb.
- OKROŠA, Lana (1999): Osvrt na rezultate statističke obrade keramike s nalazišta Gornji Brezovljani. *Muzejski vjesnik*, 21/22 (1998/1999):38-41, Varaždin.
- OKROŠA, Lana (2002): Nastavak arheološkog istraživanja prapovijesnog nalazišta u Brezovljanima. *Cris*, 1:7-10, Križevci.
- MINICHREITER, Kornelija (1992): *Starčevačka kultura u sjevernoj Hrvatskoj*, Arheološki zavod Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.

Summary

ARCHEOLOGICAL RESEARCH AT BREZOVLJANI IN 2003

Systematic archeological research of the neolithic site at Brezovljani was continued in 2003. A segment of the residential part of the settlement, connected to the previously discovered ceramic workshops, was explored. The new discoveries point to the existence of a larger, organized settlement of the "Brezovljani" type of "Sopot" culture from the period of Middle neolithic (4900-4700/4600 B.C.).

The most numerous are ceramic findings, but there is also a great deal of lithic material. A coating with chaff patterns in baked earth is a distinguished finding.

Key words: Brezovljani, neolithic, settlement, "Brezovljani" type of "Sopot" culture, pottery